

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K., negyedévre 3 K - f.
Vidéken: „ 9 „ „ 4 „ 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Fő tér, Lamprecht-palota, földszint,
az udvarban hatul.

Az oroszok veresége.

Nincsen áldás a cár sasos lobogóján, amely most gyászra eresztve, busan csüggeszti le szárnyát a port-arturi öböl vize fölött. Ellene szegődött minden hadiszerencse, a japán tenger fenekén az elsüllyesztett orosz hadihajók roncsaira rakodnak le a tengeri csigák és kagylók. Vére, kincse, ereje irtózatosan pusztul a távol keleten az oroszok: büszke hatalmát szörnyen megcsufolja a nálánál kisebb, de vakmerő, eszes és végzetesen fürge ellenség. — Egyik csapást a másik után zudítja fejére és tátongó sebeket ejt rajta.

Sok csapás érte már az alig két hónapja tartó háboruban az orosz, de olyan rettenetes katasztrófa még nem sújtotta, mint a milyennel tegnap ütötte szíven a végzet. — Ez a szerencsétlenség szinte példátlan a háborúk megvárzó eseményekkel teljes történetében. Akkor ez a csapás, hogy hírére a mi lelkünk is megsajdul, akik csak távoli, nem is nézői, hanem csak hihallói vagyunk a nagy viadalnak és akiknek semmi okunk sincs rá, hogy érzéseinkkel a most vérező északi kolosszus mellé álljunk.

Hős ember volt Makarov admirális. Nem a távolból, biztos

helyről dirigálta tüzokádó pán célos hajóit, hanem az első sorban állott, ahol legsűrűbben ömlik a halálos zápor. De hősiességének jutalma diadal nem lett: csak egy fényes tulajdonsággal többet sirathatnak benne honfitársai, akiknek ő volt bizalmuk erőssége, reményeik koronája. Egy híján száz esztendeje, hogy Nelson, a tráfalgári győző halála óta nem volt arra eset, hogy fővezér tengeri csatában elessék. De Nelson már győzött, a mikor a gyilkos golyó találta, még látta diadalát és elröpülő lelke diadalban lobogó zászlajának szárnyán szált a magasság felé. Makarov nem volt ily szerencsés. Ő nem diadalt látott, hanem menekülő hajói szomorú futását, a mikor a pusztító akna hajóját és őt a hullámsír fenekére temette, hogy sohase lásson többé semmit.

Ilyen borzalmas szerencsétlenség hírére megmozdul minden érző emberben a lélek, részvéte az áldozatokhoz és a siratókhoz repül. Mindnyájan őszintén szánjuk Makarovban és vele halt társaiban az embert, mindnyájan őszintén tiszteljük bennük a hőst. És nagyon értjük Miklós cárnak, a békecárnak fájdalmát és kétségbeesését, a ki mindig a béke áldásait prédikálta és leigázó, hódító háboruba küldte érte verekedni és vérezni nemzete fiait. Most legjobb hiveit

elnyelte a tenger, majdnem elnyelte a tulajdon öcsését is, a ki véres sebbel menekült a halál tornakából. Mondják, hogy a cár szíve ellenére ment bele a háboruba. De belement. A szörnyű példából okulhat, hogy ezentul — jobban hallgasson a szívére.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

A tegnapi izgalmak után a névszerinti szavazás, a mely a feletti dönt, tudomásul veszik-e Tallián Bélának választát a tátrai birtokvásárlások dolgában, jó csillapító szer. Az első jó következménye: tele vannak a padok képviselőkkel, a kiket szigorú telegrammok rendelték be, hogy Talliánnak minél nagyobb szótöbbséggel adódjék meg a kényes kérdésben a pártja bizalma. A folvosón pedig a szavazás alatt lassanként tisztázódnak a nézetek, ha már ugyanis összeférhetlenségi bizottság elé kerül München is, Veszter is, akkor ugyanis kiderül, mi az igaz Nosz Gyula „szepességi pletykáiból.“ Addig pedig kár mérgesteni a hangulatot.

Ezért szólalt fel Darányi Ignác is, a ki a leghivatottabb arra, hogy a tátrai birtokvásárlások dolgában nyilatkozzék. A volt földművelésügyi minisztert le akarták beszélni a tervéről, de nem engedett. Ezt a dolgot immár tisztázni akarja.

Az ülésen különben lesz néhány miniszteri válasz még aztán — ha ugyan rákerül a sor — a vármegyei alkalmazottak fizetését tárgyalják.

Perczel Dezső elnök az ülést háromnegyed 11 órakor nyitja meg.

A jegyzőkönyv hitelesítése után Ugron Gábor kifogásolja, hogy az

Káprázat.

Egy órát az életemből börtönben töltöttem. És milyen órát! Nem a szabadságom, vagy a becsületem forgott kockán, hanem a fejem!

Ismerem azokat a rettenetes álmokat, a melyek telve vannak a guillotine képeivel. Már szinte éreztem a nyakamon az éles kés hideg pengéjét. Megrezzentem a tömeg vad kiáltásától: „halált reá.“

S mindezt egyetlen pillanat csodásan káprázatos hatása miatt. Olyan pillanaté, a melyet ma sem vagyok képes teljesen megérteni, a mely azonban büntényre ragadtatott. Még sem éreztem magamat sohasem büntetésre méltónak.

Szin igazság: gyilkos vagyok. Megölttem egy asszonyt.

Miért? ... Nem tudom.

Féltékenységből nem öltem, mert hiszen nem szerettem őt. Rabolni sem akartam: gazdag vagyok és az a néhány frank, a melyet áldozatom zsebében találtak, bi-

zonyára nem csábított. Felindulásomban még kevésbé követtem el a bűntényt...

Ugyanebben a szobában történt, a hol most vagyok. A tükör előtt állott ő; én épen így ültem mint most. Olvastam. A kedvesem ezt mondta:

— Jer... kocsizzunk ki a ligetbe.

Fel sem tekintve a könyvből, feleltem:

— Nem: fáradt vagyok. Maradjunk.

Hanem ő ragaszkodott ahhoz. Én nem tágitottam. Erre még esőkönyösebben követelődzött. Indulatosan beszélt, megszakított mondatokkal, csipős megjegyzésekkel, ideges vállvonogatással. En nyugodtan csak ennyit mondtam:

— Hallgass, érted?... Hallgass, kérélek...

De ő folytatta. Felálltam és föl-alá jártam a szobában. Egyszerre megpillantottam a kandallón a revolveremet, a melyet rendszeren magamnál szoktam hordani. Gépiesen vettem kezembe a fegyvert. Hanem ettől a pillanattól fogva különös dolog történt velem. A kedvesem hangja, a mely

eddig csak izgatott, most annyira felháborított, hogy ki sem monhatom. Nem a szavak háborítottak fel, hanem a hang, a pusztá hangja. Ha bármit mondott volna is, még ha a legesodásabb verseket szavalta volna, a hangot nem tudtam elviselni. Valami különös vágy vett erőt rajtam, a vágy, a esendő, a teljes nyugalom után... A szemem, mintegy megbabonázva a revolver csöve által, arra a kis fényességre szegződött, a mely az acélon villogott.

Vannak ilyen hallucinációk. Emlékszem, hogy olykor megbénulni éreztem a józan eszemet. Tavaly Buttes-Chaumontban a szakadéknál jártam, a melyet az öngyilkosok sziklájának neveznek. Amikor ott állottam és a mélységbe tekintettem, hirtelen le kellett guggolnom és egy faágba fogódnom, nehogy leugorjak a mélységbe, a mely vonzott. Ha vonaton utazom, mindig az a vágy unszol, hogy meghúzzam a vészféket; az a fényes acélgomb hihetetlen módon csábít s a kezemet mintha valami ellenáthatatlan erő hozzá emelné...

...Letettem a revolvart az asztalra és tovább sétáltam fel-alá a szobában. Hanem

Előzetes fel-
osztatása miatt,

az összes raktáron levő **czipőinket** minden elfogadható áron elárusítjuk. **Piacz-u. 24. sz. Fehér-ló szálloda mellett, 10 év óta fenálló üzletünkben Piacz-u. 72. sz., csak megrendelésre mérték után vállalunk czipők készí- és st.**

Tisztelettel

Elfenbein és Klein.

elnök egyszerre olvassa fel az összes kérvényeket. Kéri azokat külön felolvasni.

Az elnök felszólalása után
Ugron Gábor ismételt követeli, hogy a kérvényekről egyenként határozzanak.

Tisza István: Az elnök korrektil jár el. Elődjai példáját követve.

Buzáth Ferenc: Szintén Ugron Gábor nézetét osztja, a kérvényekről egyenként kell határozni.

Az elnök: Kimondja a határozatot, hogy a kérvényeket a kérvényi bizottsághoz utasítja.

Ezután a tegnapi mára maradt névszerint szavazást rendelték el.

Ezután áttértek a szavazásrestancia elintézésére. A szavazás az E betűvel kezdődött s az volt az eredménye, hogy a Tallián választát hatvanegy szótöbbséggel elvetették.

Darányi a birtokvásárlásról.

Darányi Ignác: Személyes kérdésben, a szokottnál valamivel bővebb részletezéssel akar a tegnapi előfordult incidensekkel foglalkozni. Ismerteti Hohenlohe terveit, a ki Széll Kálmánt és őt akarta bírni, hogy zavartalanul engedjék folytatni a birtokvásárlásait. A tárgyalások folyamán kiderült, hogy Magyarország részéről a Tátra déli lejtőjét akarta Hohenlohe megszerezni, de a kormány éppen ezt nem engedte. Hohenlohe végre beleegyezett, hogy a déli lejtőn további vásárlásokat nem tesz. — Münnich Aurél Hohenlohe képviselőtében nála soha nem járt s vele, mint a Kárpát-Egylet elnökével értekezett. A Hohenloheval kötött meg egyezés az államnak egy magánjogi aktusa gyanánt tekintendő, itt nem az állam és egy magánfél, hanem két tulajdonos lépett egyezésre. A kormány részéről nem biztosították a herceget, hogy megkapja a szepesbéli területet. Ez nem is volt lehetséges, hiszen ez Szepes-Béla községnek Széll Kálmán egy ízben Hohenlohe herceggel szemben igazat adott. Elmondta, hogy a Széll kormány kötötte ki a birtok magyar kezelését, a mit Hohenlohe készsögesen megígért.

Rákosi Viktor: Frigyes főherceg gaudatistjei mikor lesznek magyarok?

Darányi Ignác: Tallián miniszternek igaza volt, mikor kijelentette, hogy semmi titkos meg egyezés nincs. Az állam e meg egyezés révén a Tátra déli lejtőjén újabb hater hozhat szerezhetett. Ezen az uton a Tátra fel fog virágozni, a magyar állam

ott úgy megvetheti a lábát, hogy semmi sem teheti ki onnét. (Nagy zaj és derűtlenség a baloldalon.) Tagadhatatlan, hogy a csorbaitói birtok vétele folytán a Tátrában nagy lendület állott be, egy esztendő alatt. — Ó az országnak szolgálatot tett, nincs oka elbujni a felelősség alól. Mikor a Széll-kormány azzal támadja, hogy az idegen birtokvásárlást előmozdítja, az mondhatja: difficile est satyram non scribere. Hisz az adóreformnál is akartak az idegenek kéz ellen intézkedéseket beállítani. Nyugodtan várja az ország ítéletét.

Münnich személyes kérdése.

Münnich Aurél: Újbb személyes kérdésben kért szót. Még mindig a tegnapi napon ellene igazságtalanul felhozott vádak hatása alatt áll. Nem mentegetőzéről van szó, hanem tényekkel akarta a csuf vádakot tegnap megsemmisíteni. Ma azt hallotta, hogy azt beszéltek róla, hogy Hohenlohe nevében ő írta alá az egyezséget s nagy összeget kapott ez ügyben. Nem tagadja, életének ez a huszonnegy óra volt a legboldogtalanabb ideje, a mely a tegnapi ülés után telt el. Láttá, hogy vannak a Házban elemek, melyek nem képzelhetik el, hogy tiszta önzetlenségéből dolgozhatik valaki a hazáért.

Münnich Aurél után Veszter Imre beszélt személyes kérdésben lármás jelenetek között. Azután Nagy Gyula állt föl szó- lásra.

Az ülés folyik.

VIDÉK.

Munkások szerencsétlensége.

— Saját tudósítónktól. —

Megrendítő szerencsétlenség történt minap délután a zombori szállások között. Falozna Sándor, zombori lakos a városon kívül lévő szállásán egy régi magtárépületet akart lebontatni. A bontási munkát Monták Antal és Pletikozics József zombori lakosok vállalták fel, a kik még a mult heten lezsdék az épület tetőjét. Ez a két ember a minap hozzá is fogott a fal lebontásához. Hogy gyorsabban végezzenek, úgy okoskodtak, hogy nem felül- ről kezdték a bontást, hanem kivágták a fal tövét s azután az egész falat ledöntötték. Délután még javában dolgoztak, a mikor az egész fal egyszerre megingott és ledőlt; maga alá temette a két munkást, a kik közvetlenül a fal tövében dolgoztak. A tanyás gazdáné a szerencsétlenség láttára fejét vesztve, a helyett, hogy a fal alá szorult munkásokat kimenteni igyekezett volna, befogott a kocsiba és behajtott Zomborba, a hol férjének nagy lelkendezve mesélte el a dolgot. A szállás

hettem volna. Csak azt kellett volna mondanom: —

Ime, így történt a dolog... De megmaradtam a tagadásnál. És minthogy mindig kell bizonyíték szükséges a gyilkos elítéléséhez, engem felmentettek.

Mindezekre a dolgokra hidegvérrel gondolok vissza most és érzem, hogy helyesen cselekedtem, ha hazudtam. Mit ért volna a halottnak, ha bevallottam volna az igazságot? Föltétlenül helyes, hogy tagadtam. Tömérdek igazság van, a melyek hasonlítanak a hazugsághoz; — ha én igazat mondtam volna, senki sem hitte volna el nekem a tényt. A hazugság valószínűbb volt.

Most itt ülök a szobámban és elmélkedem a dolgok felett. Leirom a megtörténeteket, a mint átérzem azokat.

Lám, a revolver ismét itt fekszik előttem az asztalon. Kellően érint ennek az acélszerkezetnek a fénye. Ugy érzem, mintha egy szem szegődnék reám. Valóban, a cső nyílása olyan, mint egy szem. S hogy néz!... Teringettét, rendkívül bánt ez az acélszem.

tulajdonosa azonnal kihajtott a tanyára, munkásokat és orvost vitt magával és megkezdtek a faltörmelék széthányását, mire azonban a két munkásra rátaláltak, azokon már nem lehetett segíteni.

Monták Antal már halott volt, a másikat pedig eszméletlen állapotban találták, de ezt sem lehetett többé életre hozni és még az éjjel kiszüvedett. A megejött vizsgálat adatai szerint a szerencsétlenségnek maguk az áldozatok voltak az okozói, cunélfogva más felelősségre nem vonható.

Rablók a rablók ellen.

— Saját tudósítónktól. —

Nem mindennapi eset történt a mult szombaton éjjel a zalamegyei apáti község határában. ahol — mint nekünk írják — egy ott tartózkodó cigányesapatot kirabol- tak. A nyomozás adatai szerint az eset részletei a következők: Pár héttel ezelőtt a somogy megyei Nagyatád község határában egy 24 tagból álló vándorcigány-csapat vonult át Basarova Adam cigányvajda vezetése alatt. A vonulásuk közben egy éjszakára megtelepedtek a nagyatádi határban, ahol az időben a Baranyai Ferenc cigányvajda bandája is tanyázott.

A két csapat cigány az estét együtt töltötte, miközben Basarovák alaposan kikémlelték a Baranyaiék vagyoni helyzetét, a minék az lett a következménye, hogy Batoravák még az éjjel meglópták a másik cigány csapatot és megszöktek. A meglóptott Baranyaiék nyomozták a tolvajokat és a mult héten meg is találták őket apáti község határában. Baranyaiék nem mertek nyíltan fellépni a náluknál nagyobb számú tolvajesapattal, azt pedig, hogy a törvény elébe vigyék a dolgot, a Baranyai család- nak elég oka volt kerülni, ennél fogva esel- hez folyamodtak. Valahonnan ócska katonaköponyegeket zsandár kalapot és fegyvert szereztek; azokat magukra öltve, éjnek idején meglepték a Basarovák tanyáját, a hol esendöröknek adták ki magukat. Baranyaiék még egy vándorlót is fogtak, a kit szintén felöltöztettek esendörnek s ez volt a esendör- örmester, a kinek parancsára a többiek átkutatták az egész cigánytanyát, hol nagy- mennyiségű ruhaneműt és 370 korona kész- pénzt találtak, mely összeget a ruhákkal együtt elvittek, mint bűnjelt.

Basarovák csak másnap tudták meg, hogy kik jártak náluk, a mikor az igazi esendörök megjelentek, a kik aztán kivallat- ták a cigányokat s ennek alapján Baranyaiék is letartóztatták, de a pénz már nem találták meg náluk, mert azzal az álcendör örmester megszökött.

... A kezembe vettem a fegyvert. Nagyon könnyű és kellemes a fogása. De hihetetlenül hideg... Ki-ső összeborzongok tőle... Mennyi titokzatosság rejlik ebben az öldöklő szerszámban; olyan, mintha aludnék és sejtjeim sem volna arról, a mi a bensejében rejlik.

Hát csakugyan annyi bátorság kell ahhoz, ezt a kis pokolgépet elcsúntni? Nem érzem. Lám, minden félelem nélkül — ime — a számba teszem a csövet... vagy a halántékombhoz emelem... Nincs ebben semmi rendkívüli érzés. Sőt kellemes. Egy kissé végigfut rajtam a hideg; hanem ez is kellemes, csaknem azt mondhatnám, hogy igen jó. Vajon minő érzés lehet az, ha a fegyver eldőrdül és a golyó behatol a testbe? Azt hiszem, semmit sem érez olyankor az ember. Hanem a mikor az agyvelőbe hatol a golyó... érdekes lehet... Most itt a cső a halántékomon. Csak meg kellene nyomnom a ravaszt és meggyő- ződném...

Maurice Levei.

A tavaszi idény alkalmából van szerencsénk a t. közönség b. figyelmébe ajánlani dusan felszerelt női és gyermekfelöltő áruházunkat. Nagy választék tavaszi női és gyermekfelöltőkben, seiyemszövet és mosó-bizukban, napernyőkben és esernyőkben. Das raktár kész kosztümökben. — A felsorolt áruk szives megtekintésére felhívjuk a lghöközönség figyelmét.

Teljes tisztelettel:

Darvas Testvérek

Debreczen Piac-utca.

Öngyilkosság a sir szélén. Egy sirja felé közeledő öreg asszony ölte meg magát Nagyváradon. Özv. Czegléd Jánosné 79 éves anyóka, a ki a Körös-utca 62-ik számú házában lakott, napok óta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Hozzá tartozói ügyet se vetettek az öreg asszony beszédére, azt hitték, hogy az élet sok keserősége beszél belőle. Tegnapelőtt este azután az anyóka felakasztotta magát a mire tettét észrevették, halott volt. Végzetes tettének valószínűleg életunság az oka.

GAZDASÁG.

Nemzetközi lóvásár. Liptóújvárról írják, hogy ott május 1-én és 2-án nagy nemzetközi lóvásár lesz, mely az ország legnagyobb ilyenmű vásárai közé tartozik. A múlt évben 500-nál több ló került eladásra ezen a vásáron.

Új keskenyvágányu vasut. Hajdu-Böszörményben dr. Kertész József és társai egy helyi érdekű keskenyvágányu gőz-, esetleg lóvasut engedélyezése iránt nyújtottak be tervezetet, mely két ágban menne ki a város közepéből: az egyik a vasutállomásig s a városi fürdőig, a másik meg a Vén, Arpád, Homok szőlőskertek érintésével mintegy 8-10 kilométer hosszúságban Csahér nevű homokbányáig. Ezt a vasutat esetleg Hadházi vezetik. Ez a vasut nagy jelentőséggel bírna a város gazdaközönségére, kiknek nagy szőlőtelepeik vannak a város keleti határában. Az érdekeltség e vasut létesítése ügyében e hó 24-én gyűlést tart. A tervezet szerint az új vasutat pár hónap múlva megnyitják.

A háború.

Cyrl nagyherceg menekülése.

Pétervár, április 15.

(Hivatalos távirat.) Boris nagyhercegnek Vladimir Alexandrovics nagyherceghez Liaojangból tegnapi kelettel intézett távirata szerint Cyrl nagyherceg elbeszéléséből kivehető, hogy a robbanás pillanatában a hid baloldalára zuhant és kézen csuszott a fedélzetre, honnan elragadta egy hullám. — Majd mélyen a víz alá került, de nagy erőmegfeszítéssel a felszínre jutott és bekapaszkodott a hullámtól hajtott kutterfödélhez, a melybe mintegy tíz percig kapaszkodott. Ekkor sikerült a Beszumni nevű torpedónaszádnak megmenntenie a nagyherceget. Cyrl nagyherceg Zube nevű szárnysegéde, valamint szolgálója Rudekov elveszték.

A takarékos cár.

Pétervár, április 15.

Egy cári ukáz elrendeli a cári ház miniszterétől az udvartartás költségvetésének korlátozására tett indítvány elfogadása után, hogy az így történt egy millió rubeles megtakarítást mint újabb segédforrást utalják át az államháztartásnak.

A VÁROSHÁZARÓL.

A központi választmány ülése. A központi választmány ma délután három órákor a városháza magtanácstermében ülést tart.

A kaszáló kérdés. A nagy horderejű s évek óta megoldatlan kaszáló-ügy rendezésére megkezdik a bizottsági tárgyalásokat. A jövő héten ül össze a gazdasági-bizottság, a mely elsőnek tárgyalja a fontos közérdekű ügyet. A gazdasági-bizottság ülést a jelzett napon délután három órákor a városháza nagy tanácstermében tartja meg.

Vigyázzon Debrecen. A földművelésügyi miniszter leiratot intézett Debrecen város hatóságához, a melyben vigyázatra és óvatosságra inti a hatóságot. A miniszter hangsúlyozza, hogy a legelőket veszedelmel fenyegeti a marokói sáska s felhívja a hatóságot, hogy a legelő tulajdonosokat védekezésre szólítsa fel.

Új helypénzszedési szabályzat. Debrecen városa új helypénzszedési szabályrendeletet alkot. A szabályrendelet már készen van s a májusi közgyűlésen fogják tárgyalni.

A kefégyári munkások sztrájkja.

Debrecen, április 16.

A kefégyári munkások felháborodással fogadták a főkapitányi rendelkezést, a melylyel a sztrájkját feloszlítani kívánja. A munkások vezetői nyomban értekezletet tartottak, hogy a határozattal szemben milyen orvoslást keressenek. Megállapodásuk után a főkapitányi határozatot megtelebtezték, a tanácshoz sürgős beadványt intéztek, a belügyminisztert táviratilag keresték meg, dr. Bakonyi Samu képviselőt pedig szintén táviratilag arra kérték fel, hogy a főkapitányi eljárást a képviselőházban tegye interpelláció tárgyává.

A sztrájkoló munkások, a kik békésen viselkednek, hasonló felháborodással fogadták azt a tendenciózus hírszételést, mintha ők házról-házra járva koldulnának. Hangsúlyozzák, hogy erre nem szorultak rá, mert elegendő pénzkészlettel rendelkeznek s különben is a szolidaritás a munkásnép között olyan mérvű, hogy részükről még az anyagi támogatás is minden időben biztosítottnak tekinthető. Az ellen is tiltakoztak, mintha egyes munkásokat erőszakkal tartottak volna vissza attól, hogy munkába álljanak. Semmi erőszakra sem volt szükség, mert azokban, a kik munkába állottak, felülkerekedett a szaktársaik iránt való szeretet és önként mentek vissza közéjük.

Az ellen is tiltakozó szavak hangzottak el, mintha a sztrájkját a közérköleség csorbájától tartani lehetne. A munkásnép annyira át van hatva tisztességesebb megélhetésének gondjával s az ezzel járó küzdelemtől s úgy örködik az egész mozgalom komolysága és méltósága felett, hogy ezt a lehetőséget csak az ellenszenv ebresztheti fel ellenük.

Addig, míg ez a 850 főből álló munkáscsoport szerény megélhetésének eszközeiért csöndesen küzd, sem vádat, sem erőszakot nem érdemel meg.

Ezzel s még egy erős argumentummal:

azzal a miniszteri rendelettel védekeznek felőbb helyeken, a mely a bérharcban álló munkásokat nem tekinti munkanélkülieknek.

Itt jegyezzük meg, hogy a polgármester a sztrájkoló munkások mára tervezett felvonulását sem engedte meg. Hivatkozik arra, hogy a főkapitány a sztrájkját, a hová éppen kivonulni szándékoznak, feloszlatta. A bérharc ezzel s az egyezés határozott visszautasításával megszüntnek tekinthető s ezért a felvonulást nem engedélyezi.

A munkások erre újabb beadványban jelentették, hogy vasárnap délután három órákor az Olajútban gyűlést óhajtának tartani a következő tárgysorozattal: Bérharc. Jogegyenlőség Magyarországon.

Kívánatosabb volna ha a munkások sok tekintetben méltányos kivánsága meghallgatásra és megoldásra találna. Ez volna legszelidebb, de egyuttal a legszebb megoldása is a mozgalomnak.

SZÍNHÁZ.

Takarodó.

(Beyerlein F. Ádám drámája, melyet a debreceni színházban tegnap este játszottak először.)

Beyerlein drámáját az időjárás tette híressé. Négy-öt év alatt terhes fellegekkel tömörültek azok az előlételek, melyek az örökbeke ehaló zenéje nyomán a katonaság s annak rendszere ellen fakadnak. Szívesen hallunk, látunk s olvasunk mindent, a mi katonákat — hogy is mondjuk csak — nem festi olyan kifogástalanoknak, a milyen testhezálló és csillogó például az egyenruhájuk. Azonkívül bedobolva mindenütt ezt az apró garnizon-történetet az is, hogy a német trónörökösnek tetszett a Zapfenstreichot megtapsolni. A Thury Z. „Katonák” c. darabja sokkal tartalmasabb alkotás és a Takarodóhoz viszonyítva, leglényegesebb fogyatkozása az, hogy a nagydob és cintányér nem harsant meg mellette oly erősen, mint a német iránydarab nyomán.

Mert mi is történik a „Takarodó”-ban. Volkhard őrmesternek, ki 33 év alatt mintaképe lett a rendszabályt vakon követő porosz katonának, a leányát, Klárikát elcsábítja Lauffen hadnagy. A leánynak van egy fogadott testvére, Helbig káplár, a ki régebben eljegyezte Klárikát, de míg a lovaglóiskolában távol volt, az alatt teljesen kifejlődött a leány és a hadnagyot; ez hadbírósság elé állítja Helbiget s a tárgyalás során fellepleződik a liaison. A becsületes apa, Volkhard őrmester erre agyonlövi a leányát.

A darab drámaiasságának föllendítője az a körülmény, hogy Lauffennek nem is kell elcsábítania Klárikát, mert ez rajongva szereti őt. Nagy jelessége még a szerzőnek, hogy Volkhard-ban, Quess-ben és Lehdenburg grófbán három igazán nagy jellemet teremtett meg. Nem áll ez teljesen, bár a látszat felületessége így mutatja, a Lauffen és a Helbig alakjaira. A Zboray Aladár fordítása kifejező; kár, hogy a Mihalek polyák figurája a mi népünk tudatában nem él. A tótot mi, ha tréfásan nem is tartjuk embernek, mégis szeretjük.

Az előadás minden tekintetben kielégithette a polgári igényeket. Sok apró rendezési hibától eltekintve, eléggé folyamatosan gördültek a felvonások. Ki kell emelnünk a szereplők közül Palágyit, a ki nemes egyszerűséggel, Csontos Gyulát, a ki már nagy figyelmet érdemlő készséggel játszott; azután Krémert, Faragót, Sebestyént. Menszáros Margit egy nem neki való

TOLNAIDÁNIEL

czipő-áruháza

DEBRECZEN, PIACZ U. 49. SZ. FOSTA VAL SZEMBEN.

Tavaszi és nyári czipők, remek formákban

megérkeztek.

szerepben mutatta be sokoldalúságát. Pataky, Szilágyi, Nagy s a többiek is jók voltak. Csiky rekedten játszotta végig farszort szerepét. Egyes epizódistának bizonyult Szalay, a ki az utóbbi időben néhány szép sikert aratott már. (g. z.)

Színházi hírek.

Szombaton kerül másodsor színre Beyerlein 4 felvonásos katonai drámája, a „Takarodó”. Az igazgatóság megszerezte az előadási jogát Szécsi Ferenc 3 felvonásos vigátékának, melynek a címe: „Utazás az öveztség felé”. A vigjátékból a szerepek kiosztattak.

UJDONSÁGOK

Hazafias rendelet.

Bizalmas utasítás a katonatiszteknek.

Debrecen, április 17.

(Saját tudósítónktól.) A másfél évig eltartott obstrukciónak mégis van eredménye. Ha a nemzeti követelmények teljes egészükben nem is érvényesülhettek, legalább egy kis áldásos hazafias szellem fakad a küzdelem nyomán. Erről győz meg bennünket és mindenkit az a hazafias rendelet, amelyet Nyíri Sándor honvédelmi miniszter adott ki.

A rendelet most érkezett meg a debreceni ezredekhez. Bizalmas utasítást foglal magában a katonatisztek számára s előírja, hogy a magyar nemzeti Hymnus és a Szózat eléneklése, vagy zenei előadásakor miképen viselkedjenek a katonatisztikar tagjai.

A rendelet feloldja a katonaságot eddigi tartózkodásából s előírja, hogy minden komoly ünnepség keretében, ahol katonatisztek is vannak jelen s ahol a Hymnus, vagy a Szózat felhangzik, a katonatisztek is alkalmazkodjanak a polgárság hazafias viselkedéséhez. *Aljanak fel, ahol a polgárság feláll, vegyék le a csakójukat, ahol a polgárság leveszi a kalapját. Ha diszszázad, vagy a legénység nagyobb tömege vonul fel, a Hymnus és Szózat hangjaira a legénység Vigyázz-ra vezénylendő. Mikor pedig a katonaságot ünnepségek alatt imára vezénylik, a honvéd zenekarok mindig a Hymnust kötelesek játszani.*

A hazafias rendeletet, amely a magyar nemzet imádságának méltó tisztelőre is irányul, nemcsak a honvédség, de a Magyarországon székelő összes közös ezredek is megkapták. A közös hadsereg tisztikarára is kihat tehát a bizalmas uton érkezett miniszteri rendelet.

A rendeletet most kapták meg Debrecenben. Az ezredparancsnokok összehívták a teljes tisztikart s kihirdették előtűk. A rendelet, amely a tisztikart feloldja eddigi bizonytalanságából, a debreceni ezredek tisztikarában meglelégedést, sőt örömet keltett.

Hazajöttek a Sándor-bakák.

Saját tudósítónktól.

Debrecen, április 16.

A 39-ik gyalogezrednek második zászlóalja, mely negyedfél évig feküdt Nevesin-jében, tegnapi délelőtt érkezett haza Debrecenbe. Ötszázötven magyar fiú, négy teljes századot kitöltő csapat, jött meg messze Boszniából, a hol sokójuk már a negyedik évet szolgálta.

A Sándor-bakák e hó 10-én reggel gyalog indultak el Nevesinből, ebből a rongyos fészekből Mostár felé. Mostárból vonaton jöttek pihenés nélkül egészen hazáig. A vonat, mely faínkat hozta, a tehervonatnál is lassabb menetsebességgel hat nap alatt érkezett Debrecenbe.

Tíz óra 27 perckor volt az érkezés. A pályaudvaron ott volt az egész helyőrségi tisztikar, Vogel ezredes, téparancsnok vezetése mellett. Azonkívül több, mint három-ezer főnyi tömeg lepte el az állomás környékét.

Mikor a vonat beérkezett, a katonazenekar rázendített a Hymnusra. Minden arcon a vidám meglelégedés mosolya ült és sűrűn éljenztek a hazafias Vogel ezredest, a kinek parancsolatjára történt ez így. A zenekar aztán a Szózatot, majd a Rákóczi-indulót játszta el.

A hazajötteket a város képviselőjében Szabó Kálmán katonai tanácsnok üdvözölte először, rövid, de lelkes és meleg szavakkal. Azután Vogel ezredes adott pár szóban kifejezést a feletti örömenek, hogy az ezred egy része hazatért. A második zászlóalj nevében Tschutschner őrnagy válaszolt. Ezután Vogel ezredes számbavette a hazajöttek tisztiket, a kiknek névsora a következő:

Tschutschner őrnagy, Reznicssek és Klein századosok, Wanschura, Müller, Holzschuh és Horváth főhadnagyok, Jessernig, Kogler, Skrivaneck, Heiter, Mody és Foranitti hadnagyok s dr. Arenstein ezredorvos.

A téparancsnok és a megjelent tisztetek sorra kezelt fogak az újonnan érkező tisztikkel, a kiket szemmel láthatóan kellemesen érintett és meghatótt a szives fogadtatás.

Az igazi öröm azonban csak az után, a bevonuláskor volt észrevehető. Az öreg bakák szülei, rokonai, menyasszonyai sorra vonultak a menet mellé, nevetve-sírva örömlükben. A poros ruhájuk, de egészséges, piros arcu bakák szemébe is sűrűn toltak a könnyek. Hogy is ne?! Majdnem négy évi távollét után tegnap léptek először édes szülőföldjükre.

Az öreg bakákat még ma szabadságotolni fogják. Ideje!

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Ref. templomainkban vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban Dicsőfi József, Kistemplomban Uray Sándor. Ujtemplomban K. Tóth Kálmán. Ispótyban Széle György. Szegényházban Hajdu Zsigmond. Csapókertben Kovács János. A homokkerti istentisztelet d. e. 9 órakor kezdődik.

* **Tisztelgés a főkapitánynál.** Végh Gyula rendőrfőkapitánynál kinevezése alkalmából a mai nap folyamán küldöttségileg tiszteleg a pincér betegséglelyzó pénztár. A küldöttséget a pénztár igazgató elnöke: Rosenberg Simon vezeti.

* **A debreceni országos vásár.** A debreceni tavaszi, ugynevezett Szent-György napi országos vásár a jövő héten hétfőn, azaz április hó 18-án veszi kezdetét s a következő sorrendben fogják megtartani. Április 18., 19., 20-án, azaz hétfőn, kedden, szerdán lesz a bór, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparcikkék, gabona és terményvásár. Április 21. 22-én, tehát csütörtökön és pénteken lesz a juh-

vásár. Április 23. 24-én, tehát szombaton és vasárnap lesz a sertésvásár. Április 24. és 25-én, tehát vasárnap és hétfőn lesz a lóvásár. Április 25. és 26-án, tehát hétfőn és kedden lesz a baromvásár.

* **Esküvő.** Báthory Boldizsár, késmárki főgimnázium tanár e hó 20-án tartja esküvőjét Kiss Ilonka urleánnyal, Kiss Albert lelkész, volt országgyűlési képviselő leányával.

* **Magyar név.** Weisz Sámuel debreceni lakos és kiskoru Sarolta nevű leánya belügyminiszteri engedéllyel Adorján-ra magyarosították nevüket.

* **Eljegyzés.** A Debreceni pályaudvari posta- és táviró hivatal tisztikarának egyik derék s rokonszenves tagja: Plivelicz Milán D. mai napon eljegyezte özv. Eisenmann Józsefné urnó kedves, szép és művelt leányát: Margitot. — Ez alkalomból a jegyeseket tisztársai és a számos rokonság szerencsekívánataik kifejezése mellett melegen üdvözölték.

* **Öröm helyett bánat.** Megjötték a Sándor-bakák, örömtől ragyogó arcokkal, vidám szívvel, hogy megint itthon lehetnek az édes magyar földön. Csak egyetlen egy volt közöttük, a kit nagy-nagy szomorúság ért hazajöttekor. Alig hogy kiszállott a vasúti kocsiból, eléje állott öreg édes anyja s ezzel a három szóval fogadta: *Fiam, nincs apád!* — A szegény katonának tegnapi reggel temették el az édesapját. Az anya, a ki tudott fia érkezéséről, minden áron azt szeretette volna kivinni, hogy ő is itthon legyen a temetésen. Azonban, mint késő este értesülünk, a hivatalosan eljáró orvos nem adhatott engedélyt a temetés további elhalasztására s a szegény öreg baka nagy-nagy keserűséggel vonult be újra a laktanya barátság-talan világába.

* **Tegnapi halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Balogh András ref. 10 hónapos, Simon Zsuzsanna ref. 18 éves, Nagy János g. k. 22 éves, Weisz Ödön r. k. 36 éves magánzó.

* **Kiállítás Fekvárosban.** A debreceni iparkamara felhívja iparosaink figyelmét arra az ipari kiállításra, mely ez év októberében kezdődik Saint-honisban. Ajánlatos, ha iparosaink speciális magyar ipartermékeket küldenek ki Afrikába. A kamara készsággal ad részletes felvilágosításokat.

* **Tűz.** Tegnap este 7 óra tájban a Kistemplom toronyőre tüzet jelzett a Homokkertben. A tüzlőtőség nyomban kivonult s elhaladt a Homokkert mellett elvezető uton, ki egész a hizlalóig, de a tűznek erre semmi nyoma sem volt. Mint később értesültünk, a tűz túl a vágóhídon, az ujosztásu földéken volt. Állítólag egy kazal szalma gyuladt ki és hamvadt el.

* **A debreceni Székely Társaság** vasárnap e hó 17-én d. e. 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melyre az alapító, rendes és pártoló tagok ez uton is meghívottak.

* **Pályázat szolgálai állásra.** A nyírbátori adóhivatalnál szolgálai állás jött üresedésbe. Javadalmazás: 500 kor. fizetés, 100 korona pótlék, 60 korona ruhaátalány. Pályázatok június 7-ig nyújtandók be a nyírbátori pénzügyigazgatósághoz.

* **A székely lakodalom** olvasó próbáját ma délután 4 órakor tartják meg a kereskedelmi iskola dísztermében. A közreműködők ez uton is felhivatnak, hogy pontosan megjelenni sziveskedjenek.

* **A honvédtisztek lawn-tennis körének megnyitása.** Külön értesítés helyett e helyen értesítettnek a honvédtisztek lawn-tennis körének tagjai, hogy a jelzett kört holnap, vasárnap délután megnyitják.

* **A debreceni függetlenségi nyilatkozat évfordulója.** A debreceni református templomban üléselő magyar országgyűlés tegnap 55 esztendeje mondta ki Magyarország függetlenségét és nyilvánította a Habsburg-Lothringen-házat trónvesztettnek. Az országgyűlési határozat fogalmazóját: Szacsay Imrét, a ki akkor az országgyűlés egyik jegyzője volt, e miatt az osztrák császár „alter ego“-ja felakasztatta. Eme történelmi nevezetességű nap évfordulóján bizony sem lapok, sem politikások nem emlékeztek meg arról.

* **Hangverseny az Angolkirálynő éttermében.** Ma este az Angolkirálynő éttermében Kiss Béla zenekara hangversenyt rendez. A hangversenynek egyik legérdekesebb pontja a tárogató lesz, melyet Dandás Gyula, az ország elismert legjobb tárogató művésze fog bemutatni.

* **A debreceni szobafestő, mázoló, fényszó, aranyozó és címfestő-segédék szakegylete** folyó hó 16-án, azaz szombaton este 7 és fél órakor pontos értekezletet tart a „Debrecen“-hez címzett vendéglő ideiglenes külön egyleti helyiségében, melyre az érdeklődőket ezuton is meghívja az elnökség.

* **Thaly Kálmán díszpolgári oklevele.** Thaly Kálmán díszpolgári oklevele par napig látható a Zádor-cég kirakatában.

* **Balla Lidi büne.** Nem először állt már a törvényszék előtt Balla Lidia, a kit a rendőrség ujabban lopásért tartóztatott le. A gonosz lelkű leány Mátyás Jánostól 41, Fülöp Andrásztól pedig mintegy 240 korona értékű ruhát lopott el, melyeknek egy részét nála meg is találták. A szembesítésnél konokul tagadott s mikor a tanúk szemébe mondták, akkor sem ismerte el bűnösségét. Balla Lidia már 9-szer volt büntetve, legutóbb négy évet töltött Mária-Nosirán, a melynek falait remélhetőleg ismét viszont fogja látni. Kihallgatása után átkísérték az ügyészhez.

* **Névtelen levél a főkapitánynak.** Végh Gyula főkapitány alig melegegett meg a főkapitányi székben, máris érzi annak a kellemes oldalai mellett az árnyoldalait. Exponált állása hozza magával, hogy vannak, a kik haragsznak rá. No meg irigy is akad nem egy. Nem esoda tehát, ha egy ilyen haragos azután úgy öni ki haragját, a mint tudja. Legujabban a névtelen levelek vannak divatban, mert a legeólraveztöbbségnek bizonyultak. Bátrán gorombászkodhatik így akárki, meg van az az elégtétele, hogy a címzettnek fülebe jut a nélkül, hogy félnie kellene holmi becsület-sértési pertől. Igaz, hogy ez nem méltó egy férfhoz, de a ki haragszik az nem igen válogat az eszközökben. Jó neki minden, csak előjárt érje. Ilyen goromba tartalmu levelet kapott tegnap Végh Gyula főkapitány, a ki mosolygva olvasta fel azokat a válogatott kifejezéseket, melylyel a levél írója illette. A névtelen levél íróját keresik s minden jel arra mutat, hogy rövidesen kézre is kerítik.

* **Szállítások az ispotályba.** Az Ispotály szegényügyi bizottsága tegnap ülést tartott, melyen 20 szegény felvételét határozták el. Ezen az ülésen döntöttek a ruha, kenyér stb. cikkek szállítása felett is, melylyel továbbra is a régi vállalkozókat bízták meg.

* **Egy rendőr és három asszony.** Furu Szabó Lajos talyigás életépárja nagyon haragudott Szoboszlai Ferenc rendőrré, mert a férje urát több ízben feljelentette és a feljelentést rendszerint büntetés követte. Furu Szabó Lajosné ezért elégtételt akart magának szerezni s fura módon oldotta meg az ügyet. Elment a testvérével Szoboszlainak a Jókai-utca 34. sz. a lakására. A rendőr helyett a feleségét találták, a kit az udvaron megtámadtak s a földre tepertek. Eppen ekkor érkezett haza Szoboszlai rendőr is, a ki a harcoló asszonyokat szét akarta választani. Amde az asszonyokkal nem birt. Azok ő róla is, a szó teljes értelmében leszedték a ruhát. Most mindannyian a járásbíróshoz fordultak panaszra. Érdekes csak az, hogy Szabóné diplomás golyva néni és megrontással biztatja ellenfeleit.

* **Katonatisztek bankettje.** A boszniából hazaérkezett katonák közt nagy az öröm. A hosszú távollét után viszontlátták szülőföldjüket, mely boldogsággal töltötte el szívüket. Ez a nagy boldogság átragadt a tisztekre is, a kik tegnap este az Angol királynő éttermében társas vacsorára gyűltek össze, hogy Rácz Károly zenéje mellett ünnepeljék meg a mai nap emlékét.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme** Piac-utca 44. Dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejárataánál lévő kirakatokban.

* **Ma este az Angol-királynő vendéglő éttermében a Magyar Testvérek zenekara játszik.**

* **Uj töltésű villanylámpa 1:25 és 3 irt. utántöltés 60 kr.,** Mentze Henrik újdonságok áruházában, Piac- és Szent Anna-ut-sarok.

* **Pénzkölcsönök** gyorsan kieszközölhetnek a 26 pénztintézzel összekötöttében levő Rácz Béla Bankiródjában. Debrecen, Csapó-utca 12.

* **A Simonyi uton,** az erdő alatt egy emeletes villa, téli és nyári lakásra alkalmas a hozzátartozó szálláskerttel együtt előnyös feltételek mellett eladó. Ertekezhetni naponként délután 3-5 óra között az ott lakó tulajdonossal.

TÁVIRATOK.

Meggyilkolt gyermekleány.

Temesvár, április 15. Mehala község határában Milován Jován 12 éves Anna leányát meggyilkolva találták. Valószínűleg kéjgyilkosság áldozata. A gyanu egy ismeretlen katonára hárul.

A megyei tisztviselők fizetés-rendezése.

Budapest, április 15. A képviselőház mai ülésén a tudósításunkban foglalt felszólalások után rátértek a megyei alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására. Nyegre előadó ismer-tette a javaslatot, majd Szalay László a függetlenségi párt nevében hozzájárul, de hangsúlyozza és szükségesnek tartja a szolgálati pragmatikát. A képviselőház ülése ezzel délután három órakor véget ért.

Az orosz-japán háború.

Szent-Pétervár, április 15. A Petropavlovszkon volt Verescsagin

Vazul világhírű festőművész. Ő is elveszett.

Bécs, április 15. A király táviratot küldött a cárnak, kifejezvéen részvétét.

Páris, április 15. A Newyork Herald jelenti Jukauból, hogy a port-arthuri vonat a vasuti hid elpusztítása miatt nem érkezett meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Szinikritikus és színész sajtópöre.

Debrecen, április 16.

Érdekes főtárgyalása volt tegnap d. u. a debreceni kir. törvényszék sajtóbíróóságának. **Sebestyén Géza,** a debreceni színház tagja állott mint vádlott a törvényszék előtt, sajtó utján elkövetett becsületsértéssel vádolva. A sajtópör előzményei a következők voltak:

Rudnyánszky Gyula, a debreceni szabadelvűpárt hivatalos közlönyének: a „Szabadság“-nak felelős szerkesztője kiméletlen hangu színházi bírálatokban támadta Makó Lajos színgazgató társulatát s annak működését.

A hírlapírásban szokatlan hangu kritikákra azután Sebestyén Géza egy nyílttéri közleményben felelt, a melyben rámutatott a kritikai hang indító okára. Bebizonyítani igyekezett s a tegnapi tárgyaláson be is bizonyította, hogy Rudnyánszky Gyula a színházi hajszát azért indította, hogy a feleségét, Réthy Laura urasszonyt szerzőtessé a színgazgató, a kit minden módon terrorizálni akart és erősen befolyásolta a „Szabadság“ hasábjain.

Ezen kívül Rudnyánszky Gyula előléterre és célzást tett a cikkben, de burkolt formában.

A tegnapi tárgyaláson, melyen **Bolváry Lajos** elnökölt s szavazó bírák **Tatay Ferenc** és **Oláh Miklós** voltak, **Sebestyén Géza** kérelmére a sajtóbíróóság a bizonyítási eljárásnak helyt adott.

Sebestyén Géza igazolta, hogy Rudnyánszky Gyula visszaélve a sajtószabadsággal, kiméletlenül támadta Makó társulatát s a közönséget elriasztotta a színházba-járástól. Aldor Juliskát és még másokat is kiméletlenül támadott. Aldor Juliskát külön-különként azért, hogy a felesége R. Réthy Laura szerződtetésére Makó színgazgatót rákényszerítse. Mikor pedig Makó Lajos engedve a késhegyig menő terrorizmusnak, szerződtette Réthy Laurát, egyideig kiméletesen írta színi bírálatát, de mikor Makó Lajos nem akart neki egy 5000 koronás váltót zsírálni, újból támadta.

Ezeket az állításokat Makó Lajos, a kit a törvényszék hit alatt hallgatott ki, megerősítette. Kijelentette azt is, hogy e támadások nélkül R. Réthy Laurát sohasem szerződtette volna. Így tehát a törvényszék Sebestyén Géza vádjait beigazolt-nak találván, a vád erőse aól felmentette s a pénzsóvár individuum, a sajtószabadság tisztességével visszaélő egyén stb. kifejező-sek használatá miatt nem tartotta a vádlottat büntetendőnek.

Volt azonban a cikknek egy része, a melyben Sebestyén Géza Rudnyánszky multjával foglalkozott. E tekintetben a be-csatolt irások igazolják Sebestyén állítását.

Sebestyén Géza azonban ezen iratok felolvasását nem kívánta s büntető jogi szempontból azokat figyelembe nem vehette, bár tartalmukról tudmással is birt.

Ez irányban, — mint az indokolás ki-jelenté — Sebestyén Géza a bizonyítást nem kívánta, ezért a **legkisebb pénzbüntetésre ítéltetett: 10 korona fő- és 5 korona mel-lekbüntetésre.**

Érdekes volt dr. **Varga Lajos** ügyvéd-nek, **Rudnyánszky Gyula** védőjének az a kijelentése, hogy Rudnyánszky támadásai nem árthattak a színháznak, mert a Szabadság a legkevésbé példányban jelenik meg s azokat sem olvassák, de súlyosító körülménynek vette Sebestyén Gézára nézve,

hogyanak' nyiltéri nyilatkozata a naponta 7000 példányban megjelenő Debreceni Ujságban lett közzétéve.

Megjegyezzük végül, hogy dr. Varga Lajos a büntetés súlyosbításáért felebbezett, Sebestyén Géza pedig semmisségi panaszt jelentett be felmentése érdekében, kijelentve, hogy a kir. ítélőtáblánál követelni fogja a Rudnyánszky előéletére vonatkozó iratok felolvasását, melytől most emberbaráti könyörületességéből állott el.

Sebestyén Gézát az ítélet kihirdetése után a közönség zajosan megéljenzete.

§ Ki a panaszos? (Fővárosi tudósítónktól.) A múlt évben Petrács József Deésről 30 korona árut rendelt Blum Sándor budapesti egyenruha kereskedőtől. — Blum megküldte az árut, azonban a mikor fizetésre került a sor, Petrács eltűnt. Később megtudta Blum, hogy egy Petrács József nevű államvasúti tisztviselő, a ki a rendelés idejében Deésen volt alkalmazva, időközben Pusztaira változtatta a nevét és jelenleg Krivádián (Puj mellett) vasúti előjáró. Beperelte ezt a Pusztait, a kin a pénzt be is hajtotta. Pusztai visszaperelte az özszeget, azt állítva, hogy ő nem azonos az a Petrácsossal, a ki a megrendelést tette. Blum nem akart tovább pereskedni és a járásbírósi tárgyaláson ügynöke útján kiegészített Pusztaival oly módon, hogy ennek visszafizetett 33 koronát. Pusztai egy héttel később levélben megfenyegette Blumot, ha nem küld neki még 67 koronát, akkor a lapokban kompromittálni fogja a céget. Blum zsarolás miatt panaszt emelt Pusztai ellen: az ügyészség el is vállalta a vád képviselését, a vádtanács azonban megszüntette az eljárást és Blum a határozatot nem felebbezte meg. Petrács most már hatóság előtti rágalmozás miatt jelentette föl Blum Sándort, a kinek ügyét ma tárgyalta dr. Farkas Gyula büntető járásbíró. Bár Blum igazolta jóhiszeműségét és az ügyészi megbízott vádat ejtett, a bíróság nem hozott ítéletet, mert előbb hivatalosan kell megállapítani, vajjon a panaszos Pusztai Petrács József nem azonos-e a Deésről időközben eltűnt Pusztai-Petrács Józseffel.

Ingtalanok forgalma.

Pálkás Mihály és neje Kovály Rozália veszik a debreceni 332. sztkvben foglalt Csillag-utca 30. számú házat Nagy Mihály és neje Temesvári Zsuzsánától 5600 kor.

Kézér János és neje Bódi Borbála veszik a debreceni 2421. sztkvben 5016.—b. 7. hrsza. foglalt 300 négyszögöl Vargakerti szőlőt Kelemen Ferenc és neje Niházi Karolinától 1320 kor.

Tóth József és neje Perge Juliánna veszik a debreceni 7369. sztkvben foglalt 2 hold 5 négyszögöl ujosztású földet Gellén Sándor és neje Somogyi Máriaától 1900 kor.

Lós Mihály és társai veszik a pusztá nagy hegyesi 1. sz. tkvben 1. a.—2. a.—20. hrsz. a. foglalt 7 hold 824 négyszögöl tanyaföldet kiskoru Steinfeld Istvántól 6012 koronáért.

Ozv. Duglyó Fülöpné Kunkli Erzsébet veszi a pusztá nagy hegyesi 1. sz. sztkvben 1. a.—2. a.—4. sz. hrsz. a. foglalt 3 hold tanyaföldet kiskoru Steinfeld Istvántól 2400 koronáért.

HIREK.

Éjjeli posta.

Szomorú hír Stefánia trónörököséről.

Néhai való jó trónörökösünk a kapucinusok kriptájában aluszsa örök álmát. A királyi tragédia okozta megdöbbenés csendes visszaemlékezés csak a mai napon. A kegyelet és a szeretet.

S most olyan hírt kapunk Nizzából, a mely a legizgalmas fájdalommal tölt el bennünket. Azt suttogja a fáma, hogy Rudolf trónörökös felesége, a mi „magyarrá lett

asszonyunk", a mint szeretnők őt nevezni, — gróf Lónyai Elemérné — beteg.

Azok a magyarok, a kik Nizza balzsamos levegőjét szívják teletüdövel magukba, a megszokott sétat alkalmaival gyakran függesznek szemüket egy előkelő villa lefűgöngyözött ablakaira, a melyen belül komoran, magába vonultan él Stefánia hercegné asszony, most gróf Lónyai Elemérné.

Bizonyosat róla senki sem tud. A fiatal gróf e tekintetben senkinek sem ad felvilágosítást.

Nizzában azonban mégis tudják, hogy Stefánia súlyos agy-idegben szenved, teljesen olyan tünetek közt, mint a volt szerencsétlen mexikói császárné. Órák hosszú ideig ül a karosszékeben, finom, halavány arcát kezeibe temetve s ilyenkor senkit sem tűr meg maga mellett, még férjét sem. Ilyenkor nem szabad háborgatni, mert indultroham vesz rajta erőt, melyet teljes kimerültség szokott követni.

A baj komolyságával kezelő orvosai tisztában vannak, nem is titkolják ezt gróf Lónyay Elemér előtt, a kinek arcán ott van mindig a vigasztalan, a kétségbeesés szomorúság és levertség.

Beszélik, hogy a volt trónörökösné előtt régi emlékeit, régi állapotát, főhercegnői rangját felmlíteni nem szabad, mert ilyenkor görcsös sírás vesz rajta erőt, a melyet nagynehezen vagy egyáltalán nem lehet csillapítani. Éppen ezért eltesznek előle mindent, a mi régi rangjára emlékeztetné.

— Beteg a grófnő, suttogják lábujjhegyen járva a szálló folyosóin, — beteg a trónörökösné — reborgetik szomorúan az arra sétáló magyarok s míg valahol, messze, egy magas pálmától övezett kioszkban felhangzik a magyar cigányok andalító zenéje, (talán a trónörökös kedvence nótája) az a bánatos, szomorú dal, hogy:

Édes anyám is volt nekem...
a lefűgöngyözött ablakok mögött megered a könnye a sápadt fenséges asszonynak s a zene végső elhaló hangjai beletemetkeznek fuldokló, görcsös zokogásába.

A ki nem tudott éhezni. Öngyilkos nevelőnő.

Budapest, ápril 15.

Tegnap estefelé a Vigadó előtt, egyik csavargózósról a Dunába ugrott egy hófehér ruhás, fiatal, elegáns hölgy. Egész uton igen feltűnően viselkedett, ide-oda járkált, idegesen mormogott, míg végre, a mikor a hajó a Duna közepére ért, kihajolt a korlátton és eltűnt a habok között.

A hajón óriási nagy lett a rémület, kieresztették a mentőesőszakot, de mielőtt ez működésbe kezdhetett volna, Melha Armand, jogszigorló egy villámgyors mozdulattal keresztülugrott a hajó korlátján és a lány után vetette magát, hogy kimentse. Ez a dolog azonban lehetetlen vállalkozás volt. A lány kétségbeesetten rugdalózott verekedett, úgy, hogy Melhának majdnem életébe került ez a vállalkozás. A következő pillanatban a lány eltűnt. Hiába keresték a halászkok, a mentők, semmi nyomra nem akadtak. Befult a Dunába.

A hajón ezalatt megtalálták a lány felsőkabátját s a zsebében egy névjegyet találtak, a melyen a lány neve állt: Nemes Irén. A hátlapjára pedig ceruzával ez volt írva:

„Szegény nevelőnő vagyok, a ki jobban szeretem a becsületemet, mint a hiúságomat“.

A névjegy alapján azután kutatni kezdett a rendőrség és megállapította, hogy Nemes Irén körülbelül öt hét előtt került fel Budapestre. A Nefelejtés-utcában vett ki egy hónapos szobát hét forintért. Itt lakott egy hónapig, azután, mivel nem bírta kifizetni a lakást, elköltözött. Semmije nem volt. Se pénze, se ismerőse, se lakása. Napokig éhezett és a mellett, mert igen szép leány volt, állandóan vissza kellett vernie rosszlelkű emberek ostromát, a kik egész esportosan vadásztak a szép Irén bájaira. Tegnap éjszaka egy barátjánál aludt.

Mikor felöltözött, négy krajcárt kért tőle kenyérre.

— Utoljára még jól akarok lakni, mielőtt elpusztulok! — mondta szomorúan mosolyogva.

De úgy látszik, nem lakott jól. A négy krajcár kellett hajóköltésre, hogy öngyilkos lehessen. A holttestét még nem találták meg.

A cigánylegény regénye. (Éjjeli express tudósítás.) Az a cigányregény, a mely nemrég Wiesbadenben kezdődött és most folytatódik a Millenium-kávéházban, valószínűleg már a jövő héten házassággal fog végződni. A regény szereplői tudvalevően Babáry bandájának másodprimása, Dani Gyuri és egy szép rotterdami festőművész, Paczer Jolán. A zenekar hosszabb ideig külföldi fürdőhelyeken játszott s Wiesbadenben, a hol a legfigyelmesebb hallgatója a hollandi hölgy volt. Azon az estén, a mikor a banda utoljára játszott a fürdőhelyen, a szép nő sokszor emelte zsebkendőjét a szeméhez; aztán érzékeny bucsut vett Dani Gyurkától, de ezzel nem szűnt meg a barátság. Paczer Jolán még magyarul is megtanult a csinos cigány kedvéért s legutóbbi levelét magyar nyelven írta meg neki. A minap pedig személyesen is eljött ide. A jövő hónap elején vissza akar térni hazájába, de előbb megesküszik Dani Gyurkával. Most mindennap ott van a szép és igen gazdag leány a kávéházban, a hol Dani Gyurka játszik és áhitatosan hallgatja a magyar nótákat. Tört magyar nyelven beszélget azokkal, a kikkel vőlegénye megismertette. A leánynak csak anyja van és családja — úgy látszik — nem gördit akadályokat a házassága elé.

Az orosz diákok a háború ellen.

(Éjjeli express tudósítás.) Röviden már hírt adtunk arról a mozgalomról, a melyet a moszkvai egyetem diákjai indítottak a háború ellen. Most érdekes, véres részleteket veszünk erről a mozgalomról. Nem is annyira a háború ellen tüntetnek a diákok, hanem forradalom lobogóját bontják ki s nagyarányú, titkon szervezett felkelést szítanak a cári trón ellen. A nihilizmus mind hatalmasabb erővel igyekszik felhasználni a mai állapotokat: soha sem volt ilyen kedvező alkalom forradalom támogatására, mint most. Két nappal ezelőtt, mint egy távirat jelenti, a moszkvai diákok Ivanoff tanárt, a ki a forradalmi törekvésű diákok névsorát megszerezte és a rendőrséghez juttatta, leszurták. A tanár holtan terült el. Zsebében egy levelet talált a rendőrség; ezt a levelet a gyilkosai tették oda s ezt írták rá:

„Halálra ítélte a forradalmi törvényszék, mert a cár kezébe szolgáltatotta a szabadság vértanuit“.

A véres eszt nagy megdöbbenést kelt a cári udvarban.

CSARNOK.

A testvérek.

— Regény. —

Írta: **Thán Gyula**

(Folytatás.)

Csontainá tervét annál könnyebben végrehajthatta, mert már másnap megnyílt hozzá a mód és az alkalom is. Az ifjú ügyvédjelölt újra megjelent Csontainánál és kijelentette előtte, hogy Pataky helyesli Csontainé álláspontját és nyugodt lelkiismerettel bizza rá a gyermekeket.

Több sem kellett Csontainának. Nagy örömmel újságolta az urának, hogy milyen szerencse érte őket. Évenként tizezer korona felett rendelkeznek s most már élhetnek boldogul kedvtük szerint.

— Ez a jövedelem kijár nekünk legalább tizenöt esztendeig — mondta Csontainé — mert nem hiszem, hogy Pataky előbb kiszabaduljon. Már pedig az ő elhatározása s ügyvédjének adott megbízása úgy szól, hogy évi jövedelméből

tízezer koronát minden évben rendszeresen és mindaddig köteles megbízott ügyvédje a kezéimhez juttatni, a míg ő kiszabadul. Lesz tehát pénzünk. Valamint megspórolunk belőle, de a javarészét felhasználjuk.

— Igazad van, — mondta rá Csontai. — Nélkülöztünk eleget. Az alkalom most kedvező egy kis kellemes változatosságra. Eljünk tehát vele annak rendje és módja szerint.

— Estélyeket adunk — folytatta Csontainé. — Meglátod, hogy rövid idő múlva városunk minden előkelősége megfordul nálunk. Magunk is az előkelőségek közé fogunk tartozni. Vilmit selyemben, bársonyban járattuk. Nagyszerű élet lesz. Meglásd, hogy Vilma ezen az alapon még nagyobb szerencsét hoz a számunkra. Kitűnő házasságot fog kötni. Jövünk, boldogságunk minden időre biztosítva lesz.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, szombaton, ápril hó 16-án, bérlet 163-ik szám „A. — másodsor:

Takarodó.

Dráma 4 felvonásban.

Holnap, vasárnap, ápril 17-én, két előadás: Délután 3 órakor bérletszámokban, félhelyárakkal:

Piros bugyellaris.

Eredeti népszínmű 3 felvonásban.

Este fél 8 órakor, bérlet 164-ik szám „B” harmadsor:

Takarodó.

Dráma. 4 felv.

Donogán és Somossy

Kucz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplombazár.

Férfi fehérnemű osztály.

Kitűnő szabású férfi ingek, Gallérok. Vászón és pamut alsónadrágok, Nyakkendők, Esőernyők,

Zsebkendők.

!! TELJES FÉRFI KELENGYE !!
Szabott árak!

Polgári Takarékszövetkezet Debreczen,

Piacz-utca 83. sz., Hartstein,
— volt Geréby-ház. —

Olcso kölcsönöket nyújt. Kényelmes visszafizetési feltételek mellett.

— Gyors elintézés. —

Az Első Debreczeni Közallog Kölcsön- Intézet Részvénytársaság

Debreczen, Arany Janos-utca 9.

szám alatt, (az Osztrák-Magyar-Bank mellett) Kölcsönöket ad: arany, ezüst, értékpapír, kézműáru és mindenféle ingóságokra, mérsékelt kamat mellett.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Uradalmi tea vaj

naponta friss érkezés 1 kilogramm
1 forint 20 krajczár, kapható

KERTÉSZ SÁNDOR

fűszer- és csemegé kereskedésében,
Kossuth-utca 17. sz.

1904. Nyári idény. 1904.

Legújabb

Női-, Férfi-, Leány- és Fiu-

sza' ma-kalapokat,

Művirágok- és kalapdiszítések

legnagyobb választékban
megszokott

olcsó árak mellett ajánl

SCHWARZ M. L.

Főpiacz, 38., a posta mellett.

== AZ ÚJ ==

DELAINEK,

Kretonok, Batisztok,

== ZEFIREK, ==

Bordűrös- és áttört-

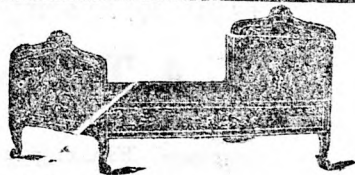
Ruhavásznak,

már raktáron vannak

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-utca 5.

Méhészeti cikkek különlegességei.
Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Épület és bútorgyártások. Gáz- és vízvezeték felszerelések. Gyermekbútorok egyszerűtől a legdíszesebb kiállításban. Fürdőkádák és jégszekrények legolcsóbban beszerezhetők:

Tóth Gyula,

vas nagykereskedő,

Piacz-utca 20. és 27. szám.

Eladó ingatlanok.

1. Teleki utca 98. számú ház.
2. A sámsoni Budaházy-kertben levő 1 hold 150 négyszögöl szőlő.
3. Homokkerti 729 négyszögöl szőlő.
4. Ondódi (Czuczai) 8 hold, 100 négyszögöl föld.
5. Csigeekerti 780 □ öl szőlő jó épülettel.

Értekezhetni:

a Takarékszövetkezetnél,
Csapó-u. 4. sz. a., a hivatalos órák alatt.

Kiadó lakás

Kossuth-utca 9. sz.

udvari emelet, 2 nagy szoba előszobával, magánosoknak, irodának, doktoroknak.

Értekezhetni

Kardos László
üzletében.

Olcso kütakat für

Hevesmegye Eger, baktai lakos, Mata József
gépész, szabadalmi tulajdonos,

a fűrészbőség 52 cm., a fűrészdíj métere 10 méterig 2 korona, 10—15-ig 3 korona, 15—20-ig 4 korona, ha kő vagy kavics, az árak kétszeresen számítanak, kell hozzá 4 napszámos és két embernek ellátás, ha akadály nincs, 8—10 méteres kút kész egy nap, homok talajba igen célszerű lehet vastag deszkát vagy cément-csövet bele bocsátani.

Kiváló tisztelettel

Mata József,

gépész.

Tavaszi idényre.

Apró hirdetések.

Díja 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Leveleiben tudakozódásokra pontonnyel válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekezdettik. Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

FIATAL BANKHIVATALNOK, vidéken lakó, a kit nem bocsátottak el türes fővel az Istennek, feltétlenül művelt hölgyet szórakoztatni szeretne. Leveleket „Már a fák is leveleznek” jelige alatt, a kiadóhivatal továbbít.

Ajánlat.

BORSY-féle köhögés elleni pemetefü-cukor kapható Buday cukrászda, Jósa és Jóna drogueriájában.

SIMA és GYÖKERES nemes bor, csamege és lugas szőlőoltvány, olcsó árban kapható Lakatos József Béla kis-kágyai szőlőtelepén, u. p. Székelyhid.

SZABNI tanítók, elsőrendű szabás szerint, jutányos árban. Czim a kiadóban.

PEMETEFÜ maláta, és égetett czukorkák kaphatók, Riesz cukrázdájában.

ÓRIÁSI KERESETRE tehetnek szert, kik egy új nagyjelentőségű irodalmi vállalatra, nagy jutalékkal előfizetőket szerezni hajlandók. Ajánlatokat „Nagy jövedelem” czimen a kiadóba kérünk.

SZERSZÁMMAL berendezett gépjavitó-műhely minden órán kiadó. Ertekezhetni Mester-utca 39. sz. A szerszám el is adó.

BOCSKAI-KERTI Darvas-féle fajtiszta Ezerjő bor kapható literenként 30 kr-ért. Kertész Sándor fűszer-, csamege- és déligyümölcs-kereskedésében, Kossuth-utca 17. sz.

EGY UTCZAI szoba, konyha, kamara, világos pincze kiadó. Sziv-u. 6. sz.

ABLAKDISZITÉSEKET készít olcsón Köhler Lajos kárpitos, kész szőnyegdiványok minden elfogadható áron eladók, szövetdivány 16 frt, elegáns mahagoni garnitúra 80 frt-ért, Piacz-utca 40. szám.

KITŰNŐ tiszta ízű hegyi borok 13 kr., Rizling 17 kr-ával literje. Piacz-utca 34. számú pinczében kapható.

CSAPÓ-RÉSZ, Kigyó-utca 3. sz. háznál egy bolti helyiség vagy kovácsműhely kiadó. — Lakással vagy a nélkül.

Kereslet.

PÉNZTÁROS KISASSZONYT keresünk, a ki kereskedelmi iskolát is végzett. Telegdi K. Utóda Eperjesy István, könyvkereskedés Debreczen, Városházépület.

UTAZÓKAT és ügynököket nagy jutalékkal keresünk. Ajánlatokat „Allandó kereset” czimen a kiadóba kérünk.

VARÓ és tanuló leányok felvételnek. Czim a kiadóban.

EGY HARISNYAKÖTŐ tanuló leány azonnal felvétetik. Egyháztér 5.

KÖNYVELŐNŐ, ki már üzletben alkalmazva volt s kereskedelmi végzet, csak szép írással ajánlkozson, Rózsa Lajoshoz, — Kistemplom-tér.

KERESEK a debreczeni piacra 200 litertől feljebb, bármily mennyiségben, jó minőségű tejet. Szives ajánlatot kérek „Üzlet” czimen a kiadóhivatalba.

Eladás.

TEPLOMI IMASZÉK ELADÓ. Deák Ferencc-utcai i. r. a. lita templom, első rendű férfi és női ülőhely oldalt, jutányosan azonnal eladó. Ertekezhetni: Katz Jakabnál.

KAR-UTCZA 11. számú ház, előyös fizetés mellett eladó.

ELADÓ a Boldog-kert 82. sz. II. járáson egy nyilas szőlő, csinos új házzal, — részletfizetésre is.

EGY JÓ KARBAN levő pedálos czimbalom, olutazás miatt eladó. Czim a kiadóhivatalba.

ELADÓ Hatvan-utcai kert I. járás 1-ső szám, 3 házhely törlesztésre is. Kölcsönsegélyzőben.

Tavaszi és nyári ujdonságok!

Kardos László üzletében

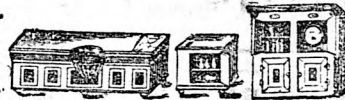
≡ Debreczen, Kossuth-utca 9. ≡

Az üzlet jó hírnevéhez méltó minőségű izléses és szintartó nőruha mosókelmék és pedig Kartonok, Satinok, Levantinok, Ajourok, Batistok, Duchessek, fehér- = Pique és selyem-szövetek, Zefirek. =

Új találmányu

cs. és kir. szab. jégszekrény.

Gyár Budapest, SILLER JÓZSEF-nél, ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, hűtő- és fagyalt-készülékeket sör, víz, vaj, nyers húshűtőre, éte-hűtőre készült, fagyalt-készülékeket és fagyalt reservoirokat, bormérési berendezéseket és legjobb szerkezetű pezsgető-eszokokat. — Képes árjegyzéket fekt gyártmányokról, valamint a legújabb találmányu hűtőt és ételhűtőt, továbbá a sűrűmérés készülékekről — (ütött levegő nyomással) kívánatra ingyen.

Stiller József,

Budapest, Gyár és iroda: VII. ker., Nagydióf-utca 22., Wesselényi-utca sarok. Főraktár Debreczenben: Lám Sándornál.

Rendkívül olcsó!

Karlsbádi porcellán készletek, u. m. Étkező, Tea, Kávé és Mosdó, az alanti árak mellett.

BLATTNER GYULA

Debreczen, Főtér 42. Lamprecht-palota.

Hungáriával szemben.

Áraim komplett 6 szem. dus aranyozás, diszes festés, többszörösen égetve legfinomabb porcellán.

Étkező elegáns	6 frt.	Kávé és Tea készlet	3.40 frt.
Étkező remek szép	8 frt.	Tea készlet rokokó	4.80 frt.
Étkező rokokó disz	11 frt.	Mosdó Complet	4.30 frt.

Étkező 12 személyre, diszes 27, 35 és 40 frt.

Nagy raktárt tartok fehér és színes, likőr, víz, bor és sör üveg készletekben.